

Ansvarig Gunilla Marcusson Medicinskt ansvarig sjuksköterska	Upprättad av Gunilla Marcusson	Berörda verksamheter Stöd och omsorg	Fastställd datum 2008-01-14 Reviderad senast: 2015-05-27
Dokumentnamn Kontakt med hälso- och sjukvårdspersonal och närstående	Ledningssystem Enligt SOSFS 2011:9	Handbok för hälso- och sjukvård	Diarienummer

Rutin för kontakt med hälso- och sjukvårdspersonal och närstående när patients tillstånd förändras.

Syfte

Syftet med denna rutin är att

- patienten ska få läkarbehandling om hälsotillståndet kräver det
- vårdpersonalen ska ha kännedom om hur de ska kontakta hälso- och sjukvårdspersonal när patientens tillstånd försämras.
- all personal ska veta hur närstående ska kontaktas när patientens tillstånd försämras.

Ansvar

Den personal som biträder legitimerad yrkesutövare (i detta fall en sjuksköterska) omfattas av Patientsäkerhetslag (SFS 2010:659)

Vårdpersonal ansvarar för att kontakt tas med sjuksköterska när patienten behöver det.

Det kan t.ex. vara när patienten inte vill ta sin medicin, inte äter eller dricker, förändringar i patientens hälsotillstånd eller att vårdtagaren själv önskar det.

Kontakt ska även tas med arbetsterapeut eller sjukgymnast om tillståndet förändras som påverkar vårdtagarens förutsättning att använda ordinerade hjälpmedel eller behov av förändring av hjälpmedel.

Legitimerad personal är skyldig att vidta nödvändiga åtgärder när hon konsulteras.

Vårdtagare som får kommunal hemsjukvård

Kontakta tjänstgörande sjuksköterska om du är osäker på om vårdtagaren är beviljad hemsjukvård.

Kontakt med sjuksköterska

När en patients tillstånd försämras, eller om patienten har fallit ska kommunens sjuksköterska alltid kontaktas.

Kontakt med läkare

När en patients tillstånd försämras eller om patienten har fallit ska sjuksköterskan alltid kontaktas. Därefter ska sjuksköterskan ta ställning till om patienten behöver en läkarbedömning eller om annan åtgärd ska utföras.

Obs! Vid mycket akuta tillstånd ring 112.

Information till närstående

När en patients tillstånd försämras eller när en patienten avlider har sjuksköterskan eller läkaren ansvar för att närstående/god man underrättas så snart som möjligt om inget annat överenskommelse finns.

Närstående kan ha olika önskemål om när de vill bli kontaktade vid förändringar i hälsotillståndet och vid händelser som kan påverka hälsotillståndet t ex fall. Det är viktigt att det är känt och dokumenterat i journalen vid vilka situationer och hur de önskar information.

Vid dödsfall

När en vårdtagares dödsfall är väntat ska sjuksköterskan komma överens med närstående/god man om vem sjuksköterskan ska kontakta och om kontakten ska ske t ex nattetid. Denna uppgift ska dokumenteras i Treserva.

När en vårdtagares dödsfall är oväntat åligger det läkaren, som konstaterar dödsfallet att närstående/god man kontaktas. Läkaren ska antingen själv se till att närstående meddelas eller ta ansvar för att någon annan gör det.

Vårdtagare som inte får kommunal hälso- och sjukvård

Vårdtagare som är beviljade t ex hemtjänst eller larm kan ringa/larma vid behov till kommunens personal.

Kontakt med sjukvården

I samråd med vårdtagaren ska personalen vid behov hjälpa den enskilde att kontakta sjukvården t ex ringa sjukvårdsupplysningen telefonnummer 1177. Om den enskilde inte själv kan tala med sjukvårdsrådgivningen kan personalen vid behov även ringa 1177 för rådgivning när det gäller vilka åtgärder som ska vidtas.

OBS! Vid mycket akuta tillstånd ring 112

Information till närstående

När en vårdtagares tillstånd försämras ska personalen omedelbart kontakta anhöriga/närstående/god man, om inget annat är överenskommet.

Tillsyn

Om vårdtagares tillstånd är allvarligt försämrat ska hon/han inte lämnas ensam.

Dokumentation

Bedömningar och åtgärder ska dokumenteras i respektive yrkesprofessioners dokumentationssystem, både när personalen ger stöd/hjälp till vårdtagaren som får beviljad kommunal hälso- och sjukvård och till vårdtagaren som inte får kommunal hälso- och sjukvård.

Kontakt med sjuksköterska

Om vårdpersonalen vid besök upptäcker att en vårdtagare försämrats kontaktas tjänstgörande sjuksköterska för bedömning. **Tjänstgörande sjuksköterska** bedömer om läkare ska tillkallas. Sjuksköterskans bedömning bör i första hand ske i form av ett hembesök hos

vårdtagaren, så att bedömningen grundar sig på sjuksköterskans egna iakttagelser och undersökning. Använd mall för beslut stöd för sjuksköterskor. Sjuksköterskors uppdrag **vid larm** är att vid behov vara **råd och stöd till personal**. Inom stöd och omsorg samt LSS, och göra en bedömning enligt ovan av den enskildes situation, oavsett om personen tidigare har hemsjukvård eller inte.

Dagtid kontaktas omvårdnadsansvarig sjuksköterska och jourtid kvälls- och nattsjuksköterska.

Om sjuksköterskan är upptagen

Om sjuksköterskan är upptagen när vårdpersonalen eller larmkund behöver hjälp eller råd måste man komma överens om hur en situation kan lösas i stället så att inte vårdtagaren blir drabbad. Telefonrådgivning kan röra sig om konkreta behandlingsråd eller råd om att vårdpersonal eller den enskilde får kontakta sjukvårdupplysning, vårdcentral eller ambulans samt att ge stöd med telefonnummer och tillvägagångssätt. Det är viktigt att informationsutbytet är tydligt mellan sjuksköterska och vårdpersonal så att vårdtagaren får det bästa och mest säkra omhändertagandet.

Det är av största vikt att försäkra sig om att vårdtagare och anhörige har uppfattat situationen på samma sätt som ni har. Fråga alltid om ni är överens.

Checklista när du kontaktar sjuksköterska

Var beredd att lämna följande information om patienten:

- Personnummer, namn och adress
- Aktuell medicin samt vidbehovsläkemedel och senaste medicinintag
- Beskrivning av problemet och ev. symtom

Vad kan du se?

Smärta – lokalisation, utbredning, karaktär, varaktighet?

Hud - färg, fuktighet, sår?

Andning – hosta, andningsbiljud (ex rossel, väsande), andnöd, frekvens, djup, ansträngningar?

Cirkulation – puls (frekvens regelbundenhet), blodtryck, temp?

Medvetande – vakenhet, blodsocker, oro, kramper (typ och varaktighet), förlamningar?

Nutrition – kräkning (färg, innehåll, storlek, typ ex kaskad)?

Urin – färg, volym, lukt, KAD?

Avföring – färg, volym, lukt?

Vid fall – finns någon synlig skada, slagit i huvudet, behandling med blodförtunnande läkemedel.

Se framtagna lathund

Enhetens lokala instruktioner för kontakt med hälso- och sjukvården och närstående.

Av enhetens lokala instruktioner ska det finnas

- Enhetens namn
- Telefonlista till sjuksköterska
- Telefon nummer till 1177
- Telefon nummer till vårdcentraler
- Telefon nummer till akutmottagningar
- Telefon nummer till 112
- Var namn till närstående finns dokumenterade.

Ansvarsfördelning

Aktivitet	Ansvar
Ansvara för att kontakta sjuksköterska, arbetsterapeut, sjukgymnast eller läkare om patientens tillstånd fodrar det	Omvårdnads personal
Kontakta närstående om omvårdnadsrelation finns	Omvårdnadspersonal
Handleda omvårdnadspersonal vid kontakt eller själv överta ansvaret	Sjuksköterska
Kontakta närstående när inte annan personal gör detta. Säkerställa att närstående är kontaktad om involverad i ärendet.	Sjuksköterska
Ansvara för att rutinen är känd hos personalen	Enhetschef

Översyn och revidering

Denna rutin ska ses över senast september 2016.